

Sygn. akt II CZ 6/16

POSTANOWIENIE

Dnia 7 kwietnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mirosław Bączyk (przewodniczący)

SSN Antoni Górski (sprawozdawca)

SSN Karol Weitz

w sprawie z powództwa R. C. i J. C.
przeciwko E. C.
o wydanie i zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 7 kwietnia 2016 r.,
zażalenia pozwanej
na wyrok Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 10 czerwca 2015r.,
uzupełnionego wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 16 września 2015 r.,

uchyla zaskarżony wyrok; pozostawia rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 10 czerwca 2015 r. Sąd Apelacyjny uchylił wyrok Sądu Okręgowego w S. z dnia 22 października 2014 r. w zakresie oddalenia powództwa co do wydania rzeczy, ewentualnie zasądzenia ich równowartości oraz zapłaty, powodu nierozpoznania istoty sprawy przez Sąd I instancji.

Zażalenie w przedmiocie uchylenia wyroku wniosła strona pozwana, zarzucając naruszenie art. 386 § 4 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z ugruntowanym orzecnictwem Sądu Najwyższego, zażalenie przewidziane w art. 394¹ § 1¹ k.p.c. jest skierowane przeciwko uchyleniu wyroku i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania. Ocenie w postępowaniu zażaleniowym może być poddana jedynie prawidłowość zakwalifikowania przez sąd odwoławczy określonej sytuacji procesowej jako odpowiadającej powołanej przez ten sąd podstawie orzeczenia kasatoryjnego. Prawidłowość oceny merytorycznej sądu drugiej instancji pozostaje poza zakresem kontroli zażaleniowej. Dokonywana ocena powinna mieć charakter formalny, skupiający się na ustanowionych w art. 386 § 4 k.p.c. przesłankach uchylenia orzeczenia sądu pierwszej instancji, bez wkraczania w merytoryczne kompetencje sądu (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 czerwca 2015 r., V CZ 29/15, nie publ.; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 października 2015 r., I CZ 92/15, nie publ.; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2015 r., IV CZ 10/15, nie publ.).

Sąd Apelacyjny upatrywał podstawy do uchylenia wyroku Sądu I instancji, w tym, że żądanie pozwu zostało sformułowane nieprecyzyjnie. Powodowie, żądając wydania przez pozwaną szeregu ruchomości, wskazali je w sposób ogólny i niezindywidualizowany, co może prowadzić do trudności na etapie postępowania egzekucyjnego. W ocenie Sądu Apelacyjnego niepodjęcie przez Sąd I instancji czynności zmierzających do zindywidualizowania żądania pozwu jest równoznaczne z nierozpoznaniem istoty sprawy przez ten sąd. Niezależnie od tego, Sąd Apelacyjny wskazał na konieczność ponownego rozpoznania przez Sąd Okręgowy kwestii do kogo należy prawo własności do tych ruchomości.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego pojęcie nierozpoznania istoty sprawy interpretowane jest jako wadliwość rozstrzygnięcia polegająca na wydaniu przez sąd pierwszej instancji orzeczenia, które nie odnosi się do tego, co było przedmiotem sprawy, bądź na zaniechaniu zbadania materialnej podstawy żądania albo merytorycznych zarzutów strony z powodu bezpodstawnego przyjęcia, że istnieje przesłanka materialnoprawna lub procesowa unicestwiająca roszczenie (postanowienie SN z dnia 5 marca 2015 r., V CZ 126/14, nie publ.; postanowienie SN z dnia 20 stycznia 2015 r., V CZ 91/14, nie publ.). Wszelkie inne wady, dotyczące naruszeń prawa materialnego, czy też procesowego (poza nieważnością postępowania i nieprzeprowadzeniem postępowania dowodowego w całości), nie uzasadniają uchylecia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania. Tego rodzaju braki powinny być w systemie apelacji pełnej załatwiane bezpośrednio w postępowaniu apelacyjnym.

Przenosząc powyższe ustalenia na grunt niniejszej sprawy należy wskazać, że wadliwości w procedowaniu, których dopuścił się Sąd I instancji nie są objęte hipotezą pojęcia „nierozpoznanie istoty sprawy” w rozumieniu art. 386 § 4 k.p.c. Ubocznie należy podkreślić, że zakres ruchomości objętych żądaniem pozwu nie był sporny między stronami, a zindywidualizowanie tych przedmiotów na potrzeby postępowania egzekucyjnego może być dokonane przez Sąd Apelacyjny, zwłaszcza, że w aktach sprawy znajdują się dowody ich nabycia. Także rzeczą tego Sądu jest przesądzenie sporu do kogo należy ich własność, niezależnie od tego czy Sąd ten podziela zajęte w tej mierze stanowisko przez Sąd Okręgowy.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy uchylił zaskarżony wyrok na podstawie art. 398¹⁵ § 1 w związku z art. 394¹ § 1¹ k.p.c.

jw kc